

Davvi bieggapárka, Davvesiida/Deatnu

Rákkocáaru bieggapápmorusttet, mas leat ollu ovttalaganvuodát Davvi bieggapárkka plánaguovllun. Foto: Bjarne Riisø.

Diehtujuohkingihpa

Miessemánnu 2017

ÁLGGAHEAPMI

Grenslandet AS lea plánen ohcat bieggamillopárkka huksen- ja doaibmakonsešuvnna Davvesiidda ja Deanu duottarguovlluin, Finnmárkkus. Prošeavtta olis lea ráhkaduvvon ovdagihtiideđáhus, mii lea sáddejuvvon Norgga čázádat- ja energijadirektoráhtii (NVE), ja dát gihpa čilge oanehaččat huksenplánaid, vurdojuvvon váikkuhusaid, čielggadanprográmma evttohusa ja viidáset áššemannolaga. Dát gihpa gávdno maiddái dárogillii.

Hárstták, miessemánu 20. beaivi 2017

Per-Anders Croon

Stivrajođiheaddji, Grenslandet AS

OAHPÁSNUHTTIN DOAIBMADOLLIIGUIN

Grenslandet AS váldokantuvra lea Hársttáin. Fitnodaga duogábealde leat St1, Vindkraft Nord AS (VKN) ja Ny Energi AS.

St1 lea Suoma energijafitnodat man višuvdnan lea leahkit njunnošis CO₂-dihtomielalaš energijja buvttadeamis ja vuovdimis. Fitnodat vuovdá boaldámuša, gávpegálvvuid ja biilabassama 1 450 St1- ja Shell-stašuvnna, ja vuovdá fossiila ja ođasmuvvi boaldámuša ja oljobuktagiid fitnodatkundariidda industriija-, mariidna- ja fievrredansuorggis. St1 ulbmil lea hukset ja doaimmahit Davvi bieggapárkka, ja ásahtit bieggafápmorusttega davviriikalaš ođasmuvvi energijjavuogádaga guovddášbuvttan.

VKN ja Ny Energi barget bieggafápmoprošeavttaid ovdánahttimiin ja ásaheimiin miehtá riikka, ja erenoamážit Finnmárkkus. VKN lea FeFoin šiehttan ovdánahttit ja hukset bieggafápmorusttega Sállanis (Dutnjesvuona Bieggapárka, 10 MW, huksen.) Fitnodagat leat ovdal álggahan Andmyran Bieggapárkka (160 MW) ja Maurneset Bieggapárkka (10 MW). Ny Energi bargá dasa lassin bieggafámu heivehemiin riikkaidgaskasaččat.

OHCAMA DUOGÁŠ

Davvi bieggafápmorusttega ulbmil lea luvvet oasi dan stuora potensias mii

Finnmárkkus lea lassi energijabuvttadeapmái, go lea Eurohpá buoremus bieggafápmohuksenguovlluid searvvis. Birasvuodđudusa ZERO raportta "Vindkraft i Nord-Norge" vuodul lea Finnmárkku potensiasa sullii 150 TWh, mii dahká olles 70 % Norgga bieggafápmopotensiasas.

DAVVI BIEGGAPÁRKA

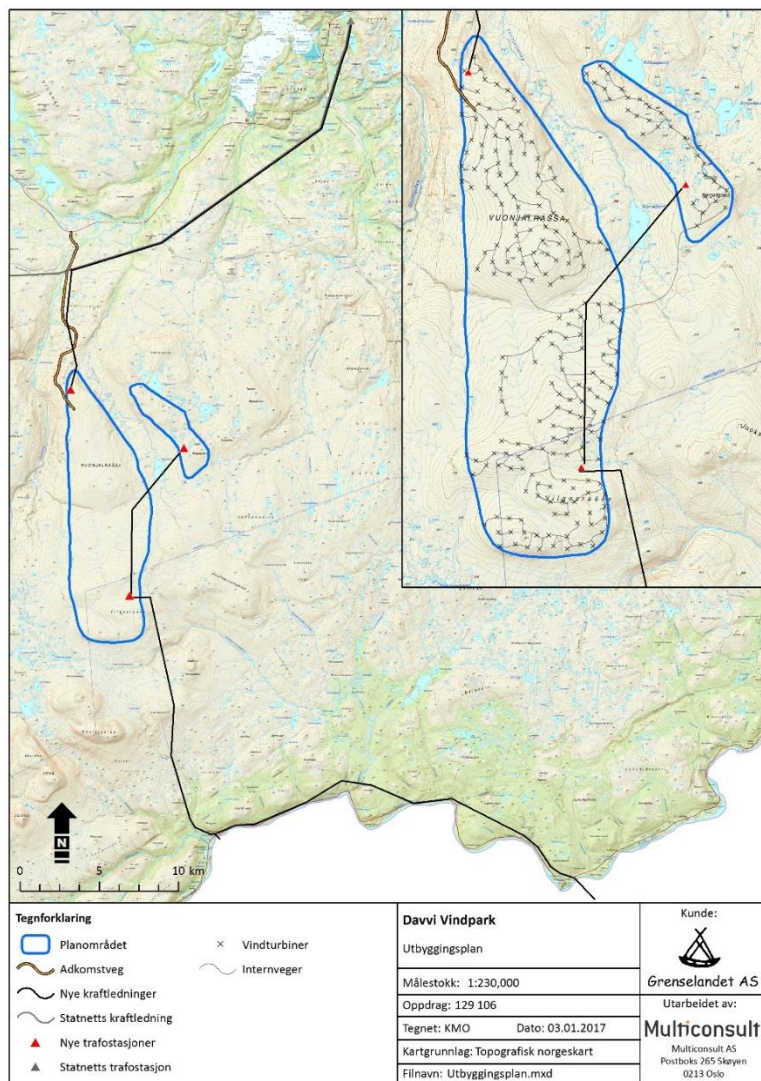
Davvi bieggafápmorusttega plánaguovlu lea Davvesiidda ja Deanu duottarguovlluin (geahča 1. govvosa), ja gokčá birrasiid 78 km² areála. Bieggafápmorusttet plánejuvvo huksejuvvot gitta 800 MW beavttuin. Dan duohken makkár bieggaturbiinnat leat áigejuvvdilat go huksen álggahuvvo, galget gaskal 100 ja 267 turbiinna ceggejuvvot, maid nominála beaktu lea gaskal 3 MW ja 8 MW.

NVE bieggaresursakártta mielde lea vurdojuvvon gaskamearalaš bieggaguovllus sullii 8,5 – 9,0 m/s 80 mehtera allodagas. Dát mearkkaša ahte bieggafápmorusttet nagoda buvttadit sullii 3,4 TWh (netto) ođasmuvvi energijja, mii vástida sullii 4260 ollesnoadđediimmu geavahanáiggi. Dát vástida sullii 165 000 – 170 000 dállođu jahkasaš geavaheami, dahje 5,1 geardde Álttá fápmorusttega jahkasaš gaskamearalaš buvttadeami. Prošeavtta sturrodat ja guovllu buorit bieggadilálašvuodát dahket ahte Davvi bieggafápmorusttet sáhttá ollašuvvot almmá makkárge stáhtalaš doarjagiid haga.

Turbiidnakomponenttat buktujuvvojit gáddái Gussanjárgga ođđa čiekrjalkája bokte Davvesiidda gielddas, dahje Hávdnamohki bokte Porsánggu gielddas, ja fievrreduvvojit erenoamáš fievrriuguin huksenguovlui. Geaidnu Fv 98:s bieggafápmorusttegi álgá dakka oarjjabealde Storraajoga šaldi, ja manná dasto njuolga luksa Vuonjalskáiddi mielde bajás ja gitta plánaguovlui Vuonjalráššas. Plánaguovlui galget dasa lassin huksejuvvot sullii 172 km ođđa siskkáldas geainnut. Geainnuin galgá leat čievragevččas ja galget leat sullii 5 m govdadat pluss vejolaš deavdimat/čuohppamat.

Lea dehálaš deattuhit ahte huksejeadji ohca konsešuvnna hukset gitta 800 MW bieggafápmorusttega čielggaduvvon plánaguovllu siskkobeaalde, muhto ahte bieggaturbiinnaid šládja, lohku ja lokaliseren ii mearriduvvo ovdal maŋŋel vejolaš posiitiiva konsešuvnamearrádusa. Dalle čađahuvojit dárkilis bieggamihtideamit ja simuleremat mat šaddet bieggafápmorusttega detáljahábmema vuodđun, mii lea mearrideaddji sihkkarastin dihte ahte

guovllu bieggaresurssat ávkástallojuvvojit nu bures go vejolaš. Loahpalaš huksenplána sáhtta nappo sisttisdoallat eará turbiidnašlájaid ja logu, ja eará báikkiid gokko siskkáldas geainnut galget mannat, go dat mii dás lea čilgejuvvon.

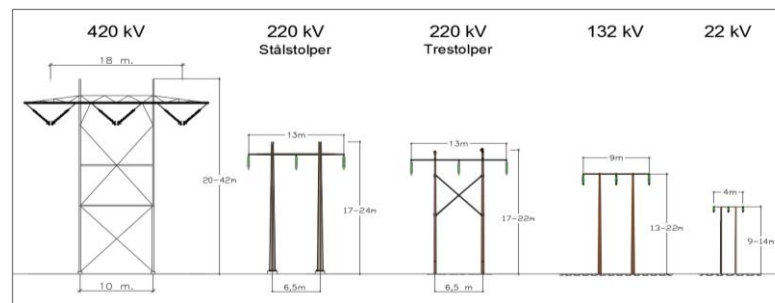

Govus 1. Davvi bieggafápmorusttega huksenplánaid bajilgovva.

FIERPMÁDATČANASTEAPMI

Fierpmádatčanastatdieđáhus čilge čuovvovaš áigejuovdilis huksenčovdosiid (geahča maiddá stivlliid govaid vuolit govvois):

- Ođđa fápmojođas bieggafápmorusttegis Statnetta dieđihuvon 420/132 kV transformáhtorstašuvdnii Áttánjogas, gealdagasdássi 420 kV, guhkkodat sullii 33 km. Molssaevttolaččat johtasat oktasaš stivleráiddus (duppalkursa) mas lea ođđa 420 kV Áttánjohka – Leavdnja. Ođđa 420 kV johtasa guhkkodat unniduvvo dalle 7,7 km:ii.
- Ođđa fápmojođas bieggafápmorusttegis Suoma guovddášfierpmádahkii:
 - Manná nuortaluksa davábealde Deanujoga ja rasttilda Roavvegietti/Ohcejoga bokte, gealdagasdássi 220 kV, guhkkodat Norggas sullii 37-44 km.
 - Manná luksa Deanujohkii ja rasttilda Leavvajoga bokte, gealdagasdássi 500 kV DC, 420 kV dahje 220 kV, guhkkodat Norggas sullii 18 km.
- Guokte váldotransformáhtorstašuvnna plánaguovllus (okta davit ja okta lulit oasis), maid alimus vuogádatgealdagas lea juogo 420 kV ja 220 kV dahje 420 kV dahje 500 kV DC.
- Muđui vurdojuvvo ahte šaddá dárbu unnimustá ovttá vuolitstašuvdnii plánaguovllus man gealdagasdássi lea 132 dahje 220 kV, oktan guoskevaš 132/220 kV jođasoktavuođain lulit váldostašuvdnii.
- Siskkáldas 33 kV jođasfierpmádat plánaguovllu siskkobeaalde (biddjojuvvo goivvohahkii siskkáldas geainnuid gurrii).

Govus 2. Áigejuovdilis stivlešlájat.

OVDÁNANPLÁNA

Konsešuvdnaohcan ja konsešuvdnačielggadeapmi plánejuvvo sáddejuvvot NVE:ii 2017 mielde. Ieš konsešuvdnagieđahallan, ja vejolaš váidinproseassa, árvvoštallojuvvo ádjánit sullii 3 jagi. Konsešuvdnamearrádus vurdojuvvo danne boahit jagi 2020 mielde. Jus šaddá posiitiiva mearrádus, de vurdojuvvo huksen álggahuvvot 2023:s. Árvvoštallojuvvon čieža jagi huksenáiggiin sáhhtá olles bieggafápmorusttet biddjojuvvot johtui 2030:s. Dásiid mielde huksemiin sáhhtet oasit bieggafápmorusttegis árvvusge álggahuvvot veaháš ovdal.

VEJOLAŠ VÁIKKUHUSAT DOAIMMAS

Bieggafápmorusttet oktan guoskevaš infrastruktuvrrain (fápmojohtasat, transformáhtorstašuvnnat, geainnut, kájat jna.) mielddisbukta dieđusge váikkuhusaid olu iešguđetge beroštumiide, sihke posiitivvalaččat ja negatiivvalaččat. Huksen sáhhtá mielddisbuktit negatiiva váikkuhusaid ee. šattuide ja elliide guovllus, ja eanadatárvvuide, kulturmuittuide/ kulturbirrasiid, olgodaddamii ja boazodollui. Positiiva váikkuhusat gusket vuosttažettiin árvohákkamii, barggaheapmái ja gielddaid ekonomiiiii. Makkár, ja man stuora, váikkuhusat huksemis šaddet iešguđetge beroštumiide/ fágasurggiide, čielggaduvvojit dárkilit konsešuvdnaohcama ja prošeavtta váikkuhusčielggadeami oktavuodas.

ČIELGGADANPROGRÁMMA EVTTOHUS

Bieggafápmorusttega ja fápmojohtasiid ovdagihtiiedieđáhusain leat ráhkaduvvon dárkilis evttohusat čielggadanprográmma hárrái, ja mii čujuhit dáidda jus háliidat eambo dieđuid. Oanehaččat galgá váikkuhusčielggadeapmi deattuhit čuovvovaš fáttáid/fágasurggiid:

- Eanadagat
- Kulturmuittut ja kulturbiras
- Olgodaddan ja johtaleapmi
- Luondušláddjiivuoha
- Nuoskkideapmi
- Riedja

- Suoivvanastin
- Servodatlaš váikkuhusat
- Árvohákan
- Mátkealáhus ja turisma
- Eanandoallu
- Áibmojohtalus ja gulahallanvuogádagat
- Boazodoallu
- Eará areálageavaheapmi
- Elektromagnehtalaš guovllut

VIIDÁSET ÁŠSEMANNOLAT

Norgga čázádat- ja energijadirektoráhta (NVE) gieđahallá huksenáši golmma dásis:

Dási 1 – dieđáhusdási

Doaibmadoalli čielggada iežas plánaid dieđáhusas, ja čilge makkár váikkuhusčielggadeamiid oidnet dárbbalažžan. Ulbmil dieđáhusain lea:

- Mitalit huksenplánaid birra
- Oažžut ruovttoluottadieđu beliid dáfus maid doaibmadoalli berre árvvoštallat viidáset plánemis
- Čalmmustahttit vejolaš čuozašusaid ja váikkuhusaid mat berrejit válđojuvvot mielde go loahpalaš čielggadanprográmma galgá hábmejuvvot

Dieđáhus almmuhuvvo báikkálaš preassas ja biddjojuvvo almmolaš geahčadeapmái guoskevaš gielddain. Seammás sáddejuvvo gulaskuddamii guovddáš ja báikkálaš hálddašanorgánaide ja iešguđetge beroštusorganisašuvnnaide. Dieđáhusa ja gihppaga sáhhtá lástet vulos www.nve.no/vindkraft- siiddus gulaskuddanáigodagas. Báberšuvnna sáhhtá oažžut go váldá oktavuodá doaibmadolliin. Buohkat sáhhtet buktit cealkámuša. Cealkámuš sáhhtá sáddejuvvot www.nve.no/vindkraft neahttasiddu bokte, ášši siiddus, čujuhussii nve@nve.no dahje reivve

hámis: NVE – Konsešuvdnaossodat, Poastboksa 5091 Majorstua, 0301 OSLO. Gulaskuddanáigemearri lea unnimustá guhtta vahkku maŋnel dieđáhusdáhtona.

Dieđáhusdási loahpaheapmin mearrida NVE loahpalaš váikkuhusčielggadanprográmma.

Dássi 2 – čielggadandássi

Dán dásis čielggaduvvojit váikkuhusat mearriduvvon čielggadanprográmma mielde, ja teknikalaš ja ekonomalaš plánat ovdánahttojuvvojit viidáseappot dieđáhusa, gulaskuddancealkámušaid ja dieđuid vuodul mat fuomášuvvojit čielggadeami oktavuodas. Dássi loahpahuvo dainna ahte konsešuvdnaohcan ja váikkuhusčielggadeapmi sáddejuvvojit NVE:ii.

Dássi 3 – ohcandássi

Go ohcan lea boahtán, de sádde NVE ášši gulaskuddamii seamma hálddašanorgánaide ja beroštusorganisašuvnnaide go dieđáhusdásis, ja dasa lassin buohkaide geat bukte cealkámuša dieđáhussii. Ođđa gihpa galgá mitalit viidáset áššemannolaga ja loahpalaš plánaid birra masa konsešuvdnaohcan lea vuodustuvvon. NVE lágida maiddái ođđa rabas álbmotčoahkkima.

Gulaskuddanvuoru maŋnel lágida NVE loahppageahčadeapmi ja dahká dasto mearrádusa áššis. Jus mearrádus váidojuvvo, de sáddejuvvo ášši Oljo- ja energijadepartementii (OED) loahppagiedahallamii.

Vejolaš konsešuvnnas sáhhtá NVE/OED bidjat eavttuid fápmorusttega doibmii ja gohččut álggahit doaibmabijuid mat eastadit dahje unnidit vahágiid ja váivvádušaid.

Jearaldagat áššemeannudeami birra čujuhuvvojit: nve@nve.no dahje NVE – Konsešuvdnaossodat, Poastboksa 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Gulahallan-olbmot: Mathilde Berg, mbe@nve.no (bieggafápmorusttet) ja Frode B. Johansen, fbj@nve.no (fápmojohtasat).

Jearaldagaid dieđáhusa ja teknikalaš plánaid birra sáhhtá jearrat: Grenselandet AS, Poastboksa 726, 9401 Hárstták.

Gulahallanolbmot:

Prošeaktajođiheaddji Harald Dirdal, e-poasta: harald.dirdal@havgul.no, tlf: 926 20 789.

Beaivválaš jođiheaddji Geir Skoglund, e-poasta: geir.skoglund@vindkraftnord.no, tlf: 452 03 714.

Govus 3. Davvi bieggapárkka plánaguovllus.

Gulaskuddancealkámušaid ja jearaldagaid áššemeannudeami birra sáhtta sáddet:

Norgga Čázádat- ja Energiijadirektoráhta (NVE)
Poastaboksa 5091, Majorstua
0301 Oslo

Gulahallanolbmot:

Mathilde Berg	Frode B. Johansen
Tlf: 22 95 92 21	Tlf: 22 95 91 76
E-poasta: mbe@nve.no	E-poasta: fbj@nve.no

Jearaldagaid huksenplánaid birra sáhtta sáddet:

Grenslandet AS
Poastaboksa 726
9401 Hársttak

Gulahallanolbmot:

Harald Dirdal	Geir Skoglund
Tlf: 992 62 07 89	452 03 714
E-poasta: harald.dirdal@havgul.no	geiskogl@online.no

Ovdagihtiiedđáhusaid ja gihppaga leat ráhkadan:

Multiconsult AS	Jøsok Prosjekt AS	Vindkraft Nord
Poastaboksa 265 Skøyen	Poastaboksa 169 Kokstad	Poastaboksa 726
0213 Oslo	5863 Bergen	9401 Hárstták